

Indledning

Dette notat beskriver Rebild Kommunes muligheder for at kræve, at kommunens leverandør af sprogundervisning til flygtninge indgår overenskomst med Uddannelsesforbundet for de undervisere, der er ansat ved leverandøren.

Firmaet A2B varetager i dag al sprogundervisning af flygtninge for Rebild Kommune. Aftalen med A2B er indgået på baggrund af et udbud, der er gennemført i 2012. Kontrakten udløber ved udgangen af januar måned 2017.

Rebild Kommune foretager i løbet af 2016 udbud af sprogundervisning. Udbuddet foretages i samarbejde med de øvrige kommuner i Jysk Fællesindkøb, som Rebild Kommune er end del af.

Dette notat er udarbejdet på baggrund af udvalgets spørgsmål og oplysningerne fra den eksisterende kontrakt. Der er ikke indhentet yderligere materiale.

Fagforeningshensyn

Rebild Kommune skal som offentlig myndighed kunne begrunde sine skønsmæssige afgørelser ud fra saglige hensyn (magtfordrejningslæren). Hvis der varetages usaglige hensyn, kan de afgørelser, der træffes, erklæres ugyldige af domstolene.

Når Rebild Kommune indgår aftale med en leverandør om sprogundervisning, træffer kommunen ikke en afgørelse, der er derimod tale om faktisk forvaltningsvirksomhed. Reglerne om saglige hensyn og magtfordrejningslæren finder dog også anvendelse ved faktisk forvaltningsvirksomhed.

Rebild Kommune må derfor ikke varetage usaglige hensyn i forbindelse med indgåelse af en aftale om levering af sprogundervisning.

Det er i en række domme fastslået, at en offentlig myndighed i forbindelse med sager om ansættelse og afskedigelse, ikke lovligt kan lægge vægt på, om en medarbejder er medlem af en bestemt fagforening. Begrundes en afgørelse (delvist) med tilknytning eller manglende tilknytning til en fagforening, varetages der derfor et usagligt hensyn. Som eksempel på praksis kan nævnes afgørelsen fra Ugeskrift for Retsvæsen 1958 s. 868, hvor et hospitals opsigelse af en kontorassistent blev underkendt af højesteret med den begrundelse, at der ikke kunne lægges vægt på, at kontorassistenten havde meldt sig ud af HK.

Rebild Kommune vil derfor også varetage et usagligt hensyn, hvis det i forbindelse med indgåelse af en aftale med en leverandør kræves, at denne tegner overenskomst med en bestemt fagforening.

Hvis der stilles krav om, at leverandøren skal tegne overenskomst med en bestemt fagforening, vil Rebild Kommune ikke vil kunne påberåbe sig denne bestemmelse. Stilles kravet i forbindelse med et udbud af

aftalen om sprogundervisning, vil tilbudsgiverne med rette kunne indbringe klage til Klagenævnet for Udbud herom.

Arbejdsklausuler

I forbindelse med udbud af en ny aftale om sprogundervisning, kan Rebild Kommune stille krav om, at leverandøren af sprogundervisning overholder ILO konvention nr. 94, om løn- og arbejdsvilkår, dvs. at leverandøren påtager sig en arbejdsklausul.

ILO konvention nr. 94 er tiltrådt af den danske stat, og efter den nuværende praksis, kan kommuner og regioner også anvende konventionen. Formålet med ILO konvention nr. 94 og de øvrige ILO konventioner er beskyttelse af arbejdstagere.

Efter artikel 2, stk. 1 i ILO konvention nr. 94 skal offentlige ordregivere sikre arbejdere, der er ansat hos ordregiverens leverandør, en løn, arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art inden for vedkommende fag eller industri på den egn, hvor arbejdet udføres.

De sammenlignelige arbejdsvilkår kan enten være bestemt i en kollektiv overenskomst eller ved en anden anerkendt forhandlingsform mellem arbejdsgiver- og arbejderorganisationer, der repræsenterer en væsentlig del af henholdsvis arbejdsgiverne og arbejderne i det relevante fag eller industri. Derudover kan arbejdsvilkårene også være bestemt af voldgiftskendelser eller i henhold til nationale love eller administrative forskrifter, hvilket dog ikke er tilfældet i Danmark.

Det anses generelt for sagligt at stille krav til beskyttelse af arbejdstagere også selvom, arbejdstagerne ikke er kommunens egne ansatte.

I Rebild Kommunes indkøbs- og udbudspolitik er det vedtaget, at kommunen skal bruge arbejdsklausuler i sine kontrakter, når det efter udbudsreglerne er muligt. Kommunens kontrakt om levering af sprogundervisning til flygtninge har både en størrelse og et indhold, der efter udbudsreglerne gør det muligt at stille krav om overholdelse af en arbejdsklausul.

Der vil derfor i forbindelse med udbuddet af sprogundervisning blive stillet krav overfor den vindende tilbudsgiver om at påtage sig en arbejdsklausul. I overensstemmelse med indkøbs- og udbudspolitikken skal der endvidere gælde et kædeansvar, således at arbejdsklausulen også kan håndhæves overfor leverandørens underleverandører.